

SERT GÜÇ UNSURLARININ YUMUŞAK GÜÇ ARACI OLARAK ETKİLERİ

Arda Görkem YATAĞAN¹

Öz

20'nci yüzyılın başlarından itibaren dünyanın birçok bölgesinde savaşlar ve çatışmalar artış göstermeye başlamıştır. Günümüzde de bu tür çatışmalar değişik boyutlarıyla yaşanmaya devam etmektedir. Sert güç uygulamalarının kazanan tarafta bile meydana getirdiği ağır sonuçlar, onları sert güçten önce farklı yöntem bulma arayışına sevk etmiştir. Bu arayış, yumuşak güç konseptinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Fakat bu konsept, sert gücün anlamını kaybettiği anlamına gelmemektedir. Bu iki gücün uygun şekilde bir kullanılmasına dayanan akıllı güç yaklaşımı popülerite kazanmıştır. Devletlerin dış politikalarında hedeflerine ulaşabilmek için sert ile yumuşak gücün kontrollü ve dengeli bir şekilde kullanıldığı bir dönemin içerisinde bulunmaktayız.

Ordu, devletin bekâsının teminatı ve hedeflerine ulaşmasında etkili bir aktördür. Orduların kendi sınırları içerisinde veya sınırlarından çok uzak topraklarda bile sert güç kullanmadan ülke diplomasisi için katkı sağlayabildikleri tecrübe edilmiştir. Özellikle NATO gibi çok uluslu askeri ortamlar, askeri kazanımların yanı sıra dolaylı olarak ülke yumuşak gücüne katkı sağlamaktadır. Bu platformların etkileri sadece askeri değildir. Uluslararası eğitimlerden/tatbikatlardan törenlere, insani yardım faaliyetlerinden sivil asker işbirliğine birçok alanda askeri unsurlar ve platformalar, farklı şekillerde yumuşak güç unsuru olarak kullanılabilirlerdir.

Bu çalışma içerisinde silahlı kuvvetlerin uluslararası ilişkilerde yumuşak güç olarak kullanımı örneklerle açıklanmaktadır. Çalışma ile silahlı kuvvetler personelinin, silahlı kuvvetlerin yumuşak güç aracı olarak fonksiyonu konusunda farkındalığının artırılması hedeflenmektedir.

Anahtar Sözcükler : Yumuşak Güç, Sert Güç, Akıllı Güç
Jel Kodu : F-55

Effects Of Hard Power Functions As A Soft Power Instrument

Abstract

Wars and conflicts have been increasing all around the world since the beginning of 20th Century and they continue to happen with different forms. Heavy results of hard power implementations, even to winner sides, have pushed them to search alternative ways prior to hard power. This motivation has resulted in the emergence of soft power concept. But this concept doesn't mean that hard power has lost its importance. Smart power, which is based on combination of hard and soft power, has gained popularity. We are now in an era of smart power which both hard power and soft power are used in a controlled and balanced way to achieve aims in foreign policy.

It has been experienced that militaries can contribute to country diplomacy inside their country borders or far way from its borders. Additionally to its military gains, multi national military

¹ Yüzbaşı, Kara Kuvvetleri Genel Sekreterliği Basın ve Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü, arda_yatagan@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0379-7380
Geliş Tarihi / Arrived : 26.06.2018
Kabul Tarihi / Accepted : 30.10.2018

atmospheres especially like NATO indirectly contribute to soft power of a country. Effects of multinational military atmospheres are not only military. Military forces and military atmospheres can be used as a soft power means in a broad perspective from international training/exercise to military ceremonies, from humanitarian assistance activities to civilian military cooperation.

In this study, ways of using military forces as a soft power means are explained with examples. It is aimed to raise the awareness of the armed forces personnel about the soft power functions of the armed forces.

Key Words: *Soft Power, Hard Power, Smart Power*

Jel Code : *F-55*

GİRİŞ

Bu makale, bir ülkenin sert güç unsurlarının yumuşak güç aracı olarak kullanılması konusunda sert güç unsurlarının çok boyutlu fonksiyonuna dikkat çekmek suretiyle söz konusu unsurların yumuşak güç etkisi yarattığı alanları ortaya koyma amacını taşımaktadır. Bu çalışmada literatür derlemesi, değerlendirme ve yorumlara yer verilmiştir.

Çalışmada yumuşak, sert ve akıllı güç kavramlarına yer verilerek sert güç unsurlarının yumuşak güç olarak kullanıldığı alanlar ve etkileri gözlemlere dayalı olarak açıklanmıştır.

Güç Nedir?

Güç, iktidar, hükmetmek gibi kavramlar insanın doğasında bulunan ve insanlık tarihi ile şekil değiştirse de temelde genel formunu koruyan kavramlardır. 21'inci yüzyıla kadar, insanlık tarihi birçok savaşa tanıklık etmiştir. Gelişen savaş teknolojisi her geçen gün ilerlemekte ve bu durum muharebelerin yüksek zayıatlı olmasına yol açmaktadır. Günümüz koşulları, yüksek zayıatlı muharebelerin yerine daha akılcı stratejilerin geliştirilmesini gerektirmektedir. Yani, devletlerin, diğer toplumlara ulaşabilen ve etki edebilen aktörleri ile birlikte klasik muharebe silahlarından önce diğer araçlarını kullanarak diplomaside istediklerini elde etme konusunda bir eğilim söz konusudur.

Güç kavramını uluslararası ilişkiler disiplininin merkezine yerleştiren İngiliz tarihçi, öğretim görevlisi ve yazar Edward Hallett Carr, gücü “siyasetin temel unsuru” olarak tanımlamış ve gücün belirleyici rolüne dikkat çekmiştir (Sancak, 2016: 17).

Nye, gücü şu şekilde tanımlamıştır: “Güç, hava durumu gibidir. Herkes ona bağlıdır ve onun hakkında konuşur; fakat çok azı onu anlar. ... Güç aynı zamanda aşk gibidir de.. onu yaşamak, tanımlamaktan ve ölçmekten kolaydır; fakat bu onun gerçekliğini azaltmaz. Sözlükte, gücün

bir şeyi yapabilme kapasitesi olduğu yazar. En genel anlamıyla, güç, birinin istediği sonuçları elde edebilmesi demektir.”(Nye, 2005: 11)

Uluslararası İlişkiler disiplininin kurucuları arasında yer alan Hans Morgenthau, gücü; hem uluslararası politikanın en temel amacı, hem de amacın gerçekleştirilmesi için bir araç olarak tanımlarken ulusal bir gücün unsurlarını coğrafya, doğal kaynaklar, endüstri kapasitesi, askeri hazırlık, nüfus, ulusal karakter, ulusal ahlak, diplomasi ve yönetim kalitesi olarak saymıştır (www.diplomat.com). Morgenthau gücü tanımlarken “...insanın insan üzerinde denetim kurmasını ve devam ettirmesini sağlayacak olan her şeyi kapsayabileceğini” ifade etmiştir (www.21yyte.org).

Holsti (1964: 179), gücü “bir ülkenin sahip olduğu imkân ve hareket kabiliyetini ödül, ceza, ikna ve zorlama gibi yöntemler kullanarak karşı tarafın davranışlarını kendi çıkarları doğrultusunda değiştirebilmesi” olarak tanımlamıştır.

Kısacası güç, zorla veya ikna metodu ile üstün gelme yeteneğidir ve insanoğlunun/iktidarın mücadelesinin en temel unsurudur. Güçlü olabilmek için gücü anlamak ve nasıl kullanılabileceğini bilmek önem taşımaktadır.

Gücün Kullanılan Araçlara Göre Çeşitleri

Uluslararası ilişkilerde güç kavramı kullanılan araçlara göre üçe ayrılmaktadır (Nye, 2013: 1-20);

- Sert Güç,
- Yumuşak Güç,
- Akıllı Güç.

Sert Güç

Çok eski dönemlere uzanan sert güç, yaklaşık 400 yıl önce Niccolo Machiavelli'nin İtalya'daki prenslere, zulüm ve korku politikalarını öğütlemesiyle uluslararası ilişkiler disiplinde bilimsel bir yaklaşım kazanmıştır (Öztürk, 2013: 181-204). Sert güç, klasik yaklaşımın ön planda olduğu güç şeklidir. Klasik yaklaşıma göre askeri güç, gücün diğer formlarına hükmeder ve askeri güç kapasitesi yüksek olan devletler, dünya meselelerini kontrol eder (Keohane ve Nye, 2012: 725-730).

Sert güç, devletlerin istediklerini elde etmek için politikalarında havuç ve sopayı araç olarak kullanmalarıdır. Sert güç; askeri müdahale, baskıcı diplomasi ve ekonomik yaptırımlara dayanmaktadır. Bu gücün kullanımı için silahlı kuvvetler, ekonomik kaynaklar vb. somut kaynakların yeterli olması gerekmektedir (www.e-ir.info).

Sert gücün hedefe ulaşması için üç aşaması bulunmaktadır. Birincisi, yeterli miktarda sert güç kaynağının mevcudiyetidir. Bu aşama, karşı tarafın karar almasında ve plan geliştirmesinde etkilidir. İkincisi, bu kaynakların istenilen noktaya gelinmediği takdirde kullanılabileneceğinin gösterilmesidir. Bu aşama, sert güç kullanılmak istenmediğine fakat gerektiğinde kullanılabileneceğine dair bir mesajdır. Üçüncü aşama ise, sert gücün uygulanmasıdır. Sert gücün uygulanması, ikna ile zorlayıcılık arasında olduğu söylenebilir. Hangi tarafa gideceği konusunda uygulayıcının niyeti ve uygulananın tercihi belirleyicidir. Uluslararası ilişkilerde devletlerin hiçbir üst otoriteyi kabul etmeyeceği teorisi her zaman geçerlidir. Hiçbir üst otoritenin kabul edilmemesi için ise birinci safhada ifade edilen somut kaynakların mevcudiyeti önem taşımaktadır. Sert gücün üstünlüğünü inananlara göre, sert güç uluslararası ilişkilerde belirleyicidir ve diğer güç türlerinin sert güç kadar etkisi bulunmamaktadır (Pallaver, 2011: 85).

Yumuşak Güç

Soğuk savaş dönemi sonrasında gücün bileşenleri, kullanımı ve elde edilmesi açısından radikal değişimler görülmüştür. Nükleer silahların yıkıcı etkisi, ulusalcılığın ön planda olduğu dönemde imparatorluklar inşa etmenin zorluğu, iki dünya savaşı tecrübe etmiş batılı ülkelerin tekrar muharebenin ağır sonuçları ile karşılaşmak istememesi, sert gücün başarısızlıkla sonuçlandığında ortaya çıkan yıkıcı etkileri en ileri toplumları bile yeni bir anlayışa itmiştir (www.theguardian.com). Gücün sadece askeri unsurlardan ibaret olmadığı anlaşılmaya başlanmıştır (Hoffman, 1975: 183). 1910'da Norman Angell tarafından ifade edilen bu düşünce 1970'lerde telekomünikasyonun gelişmesi ve harp teknolojisinin gelişmesiyle değer yaygınlık kazanmaya başlamıştır. (Keohane ve Nye, 2012: 725-727). Ünlü Çinli komutan, filozof ve askeri bilge Sun Tzu, "Savaşırsan insan öldürmek şart olur. Ancak en iyisi savaşmadan kazanmaktır." sözü ile yumuşak ve akıllı gücün önemine vurgu yapmıştır (www.scienceofstrategy.org).

Yumuşak güç kavramı, 1980'lerin sonunda Joseph Nye tarafından ortaya konmuştur. Joseph Nye, "yumuşak güç" terimini, bir ülkenin başkalarını zorla veya baskı olmadan istediği gibi yapmaya ikna etme kabiliyeti olarak tanımlamıştır (www.foreignaffairs.com). Nye'ye göre yumuşak güç, başkalarının tercihlerini şekillendirme becerisine dayanır. Yumuşak gücün başarısı; ulusal çıkarları, hedef ülkede uygun şekilde sunabilmekten geçmektedir (Aydoğan, 2011: 6). Yumuşak gücün temelinde cazibe ve benzemeye çalışma yatmaktadır. Yumuşak güç; kültür, ideoloji, kurum, kuruluşlar gibi kaynaklarla ilişkilidir. Bu kaynaklar ne kadar zenginse yumuşak gücün etkileyciliği de o kadar fazla olur. Yumuşak güç

yönetiminde kaynak planlaması büyük önem taşımaktadır. Hedeflenen sonuca ulaşabilmek için bu kaynakların zaman, yer ve şekil açısından kullanımlarının iyi planlanması gerekmektedir.

Yumuşak güç ile başarı elde etmek için bazı prensipler ile hareket edilmelidir. Bu prensipler;

- Gücün göze batmayacak ve diğer aktörleri rahatsız etmeyecek şekilde kullanılması,
- Küresel ve bölgesel aktörlerle iyi ilişkiler geliştirilmesi ve iletişim kanallarının açık tutulması,
- Çoğulcu demokrasi ve yönetim prensiplerine uyulması,
- Aktörlerin karar alma mekanizması içerisinde yer almasıdır. (www.bilgesam.org)

Nye, yumuşak gücün kaynak, araç ve hedeflerini aşağıda tabloda görüldüğü şekilde kategorize etmektedir;

Tablo-1 : Yumuşak Güç Kaynakları, Araçları ve Hedef Alıcılar

Yumuşak Güç Kaynakları	Araçlar	Hedef Alıcılar
Dış politika	Hükümetler, Medya, STK'lar, Uluslararası Örgütler	Başka hükümetler ve halklar
İç Siyasi Değerler ve Politikalar	Medya, STK'lar, Uluslararası Örgütler	Başka hükümetler ve halklar
Yüksek Kültür	Hükümetler, STK'lar, Uluslararası Örgütler	Başka hükümetler ve halklar
Popüler Kültür	Medya, Piyasa	Başka halklar

Kaynak: Nye, 2005: 10-50

Akıllı Güç

“Akıllı güç” kavramına 2006 yılında ABD'nin düşünce üretim merkezi Stratejik ve Uluslararası Araştırmalar Merkezi (Center for Strategic and International Studies-CSIS)'nde kurulan ‘Tarafsız Akıllı Güç Komisyonu’ (Comission on Smart Power) tarafından hazırlanan güç ve

Amerika'nın dünyada onu nasıl kullandığı hakkında bilgi veren 'Daha Akıllı, Daha Güvenli Amerika' (A Smarter More Secure America) adlı raporda (6 Kasım 2017) açıklayıcı olarak yer verilmektedir (Armitage ve Nye, 2007: 27-57). Akıllı güç; ne sert güçtür ne de yumuşak güçtür. Akıllı güç, hedeflere ulaşmak için hem sert hem de yumuşak gücün birleşik bir strateji ile kullanılmasıdır. Akıllı güç, hem güçlü bir ordu hem de ülkenin etkisini artıracak her seviyede ittifaka veya ortaklığa yatırımı gerektirir. İkisinin birleşimi ve kullanımı, diplomasi ve harp sanatıdır. "Sanat" kavramı aslında bu durumu çok iyi karşılamaktadır çünkü gücün hangi durumda, nerede, nasıl kullanılacağına karar vermek ve uygulamak akıl, yetenek ve tecrübe gerektirir.

Akıllı güç ve askeri güç, iki konuda birbiri ile bağlantılıdır. Bunlardan birincisi toplumu şekillendirme, ikincisi ise küresel gücün lanse edilmesinde daha yeni ve modern arayışlardır (www.tandfonline.com).

2006 yılında İsrail-Lübnan arasında Hizbullah tarafından kullanılan taktikler "Hibrid Savaşları" kavramını ortaya çıkarmıştır. Hibrid Savaşları paradigması, silahlı kuvvetlere daha kapsamlı bir yaklaşımı gerektirmektedir. Hibrid savaşları; klasik muharebe, gayrinizami harp ve siber savaş taktiklerinin bir arada kullanıldığı muharebe türüdür. İnsani yardımlardan önleyici tedbirlere, muhasım koşulların geliştirilmesinden muharebe sonrası istikrar kazandırma faaliyetlerine geniş bir alanı kapsamaktadır. Ekonomik ve politik etki, hasım hükümet ve hareketlerinin arzu edildiği şekilde düzenlenmesi için kullanılır (Bond, 2007: 7). Hibrid savaşından galip çıkmak için konvansiyel harp yeterli değildir; ancak akıllı güç stratejileri ile mümkün olabilir.

Yumuşak Güç Kaynakları

Yumuşak güç tatbik edebilmek için bazı kaynaklar ve bu kaynakların stratejik bir planlama ile kullanılması gereklidir. Uluslararası İlişkiler alanında çalışma yapan Prof. Geun Lee (2009: 205-218), genel olarak yumuşak güç stratejilerini şu şekilde sıralamaktadır;

- Ülkelerin uluslararası platformda kendi imajlarını yaratması,
- Düşman ülkelerin imajını zedeleyerek üçüncü ülkede kendi lehine ortam oluşturmak,
- Yumuşak güç kullanan ülkedeki geçerli olan normların yayılması,

- Başta televizyon olmak üzere çeşitli iletişim araçlarında kahraman ve ünlülerin kullanılması ile subliminal veya açık olarak hedef kitlede istenilen etkinin yaratılması.

Kültür, siyasi değerler ve dış politika başta olmak üzere sayısı zamanla artış gösteren çeşitli araçlar kullanılabilir (Nye, 2015:s.20).

Sert Güç İle Yumuşak Gücün Karşılaştırması

Yumuşak güç ile sert güç birbiri ile bağlantılıdır. Bunları birbirinden bağımsız düşünmek ve değerlendirmek mümkün değildir. Eş zamanlı kullanımı mümkündür. Öncelik sırası koşullara göre değişkenlik gösterebilir. Sert güç için yumuşak gücün koruyucusu olduğu da söylenebilir. Fakat, her durumda salt yumuşak güç veya salt sert güç yeterli olmayabilir. Dolayısıyla sert güç unsurları daima hazır, yumuşak güç unsurları daima aktif, akıllı güç stratejileri ise sürekli güncel olmalıdır (www.cbsnews.com).

Nye, sert güçle yumuşak güç arasındaki bağı aynı amaçlara ulaşma becerisinin iki farklı yolu olarak açıklamaktadır (Nye, 2004: s.1-10). İç dinamikler, uluslararası ilişkiler ve çevresel koşullara göre zaman faktörü göz önünde bulundurularak iki alternatiften biri seçilebilir veya aynı anda kullanılabilir.

Sert ve yumuşak gücün devletlerin hareket tarzları, kullandıkları birincil araçlar ve hükümet politikaları açılarından karşılaştırmaları aşağıdaki tabloda yer almaktadır;

Tablo-2 : Sert ve yumuşak gücün devletlerin hareket tarzları, kullandıkları birincil araçlar ve hükümet politikaları açılarından karşılaştırmaları

	Hareket Tarzları	Birincil Araçları	Hükümet Politikaları
Askeri/Sert Güç	Zorlama Caydırma Koruma	Tehditler Güç	Baskıcı Diplomasi Savaş İttifak
Yumuşak Güç	Cazibe Gündem Belirleme	Değerler Kültür Politikalar Kurumlar	Kamu Diplomasisi Karşılıklı ve Çok Taraflı Diplomasi

Kaynak: Nye, 2015: 24

İki güç arasındaki en büyük fark hedef kitlede uyandırılmak istenen duygudur. Sert gücün esasını korku oluştururken yumuşak gücün esasını hayranlık/cazibe oluşturmaktadır. Yumuşak güç, sert güce göre daha fazla gönüllü yorumcular ve alıcılara ihtiyaç duyar (Nye, 2015: 24). Hedef kitlenin verilen mesaja açık olması gerekir. Yerel dinamiklere aykırı mesajların alıcıda kabul görmemesi yüksek olasılıklıdır. Yumuşak gücün, hedef alıcıya rahatsız edecek şekilde uygulanması alıcının uzaklaşmasına neden olabilir. Bir görüşü aşırı şekilde savunan bir kitleye, o görüşe zıt bir mesajın açık şekilde iletilmesi alıcının iletişim yolunu kesmesine ve gönderilecek mesajlara karşı dikkat seviyesini arttırmasına neden olabilir. Dolayısıyla mesajın alıcıya onu rahatsız etmeyecek ve önyargılı yaklaşmasını engelleyecek şekilde verilmesi önemlidir.

Sert güç ile yumuşak gücü ayıran en önemli faktörden birisi de zamandır. Sert güç ile hızlı bir sonuç alma durumu söz konusu olabilir. Yumuşak güçle kısa sürede sonuç alma ihtimali yok denecek kadar azdır. Yumuşak gücün, uzun vadede sonuçları ortaya çıkar.

Sert güç kullanımında araç askeri ve ekonomik kaynaklar iken yumuşak gücün kullanımında kültür, sanat, sinema, mimari, müzik, eğitim sistemi, rekabet ortamı, özgürlükler, demokrasi, insan kalitesi ve sosyal sermaye, tarihi birikim, kültürel zenginlik, bilim ve teknoloji altyapısı, inovasyon kapasitesi, diplomatik becerisi ön plandadır (Aydoğan, 2011: 7).

Tablo-3 : Noya'nın Sert ve Yumuşak Güç Ayrımı

Sert Güç	Yumuşak Güç
Zorlama	İkna, İdeoloji
Somut, Gerçeklik	İmaj, Semboller
Ekonomik, Askeri	Kültür, Değerler
Dış Kontrol	Kendi Kendini Kontrol
Bilgi	Güvenilirlik, Saygınlık
Hükümet	Toplum
Kasıtlı/İsteyerek	Kasıtlı değil

Kaynak: Sancak, 2016: 114

Kıyaslama yapıldığında yumuşak gücün, daha tehlikeli olduğu söylenebilir. Çünkü sert güç konusunda tahmin edilebilirlik yüksek seviyededir ve tedbir alınabilir. Fakat yumuşak güç için alıcının dikkatsiz olması durumunda savunmasız olduğu söylenebilir. Ayrıca nitelik ve niceliksel olarak sert gücün orantısının ayarlanması mümkün iken yumuşak güç için bu mümkün değildir. Maliyet açısından değerlendirildiğinde, günümüzde muharebenin bedelinin geçmişe nazaran artmış olması ve bu bedelin düşündürücü rakamlara ulaşması dolayısıyla yumuşak gücün daha tercih edilebilir olduğu söylenebilir.(Gray, 2011: 1-52)

Sert Güç Unsurlarının Yumuşak Güç Olarak Etkisi

Nye, askeri gücün sadece sert güç etkisi üretmediğini, askeri kahramanlıkların ve yeteneklerin bazen yumuşak güç etkisi yarattığını ifade ederek Hitler, Stalin ve Osama Bin Ladin'i örnek göstermiştir. Hitler ve Stalin, insanların aklında yenilmezlik efsanesi yaratarak diğerlerinin kendi davalarına katılmalarını sağlamıştır. Osama Bin Ladin ise iyi yönetilen bir ordunun hayranlık kaynağı olabileceğini ifade etmiştir. Ordu kaynaklarının hatalı kullanımının yumuşak güce zarar verebileceğine de değinen Nye, bu konuda İkinci Dünya Savaşı'nda etkili bir yumuşak güce sahip olan fakat hatalı kullanımından dolayı Macaristan ve Çekoslovakya'yı kaybeden Sovyetler Birliği'ni ve ilk etapta Irak işgalinde olumlu bir hayranlık oluşturan fakat devamında Abu Ghraib'de kötü muameleler sonucu yumuşak gücüne zarar veren Amerika'yı örnek olarak göstermiştir (www.foreignpolicy.com). Güçlü devletler açısından önemli olan, karşısındakine güçlü olduğuna inandırmaktır. Diğer bir ifadeyle, stratejik yeterlilik ve güç, askeri gücün politik araç olarak kullanılmasında kilit rol oynamaktadır. Bu açıdan bakıldığında son dönemde Türkiye için vurgu yapılan "NATO'nun ikinci büyük ordusu" imajı Türkiye'nin yumuşak gücüne katkı sağlamaktadır.

Meşru bir siyasi otorite altında siyasi çıkarlar doğrultusunda politik bir araç olarak kullanıldığında askeri kaynaklar askeri güçten ziyade akıllı veya yumuşak güç olarak kullanılmış olur. Bir kıyaslama yapıldığında 21'inci yüzyılda askeri gücün geçmişe nazaran daha az politik araç olarak kullanıldığı görülmektedir. Özellikle gayrinizami harp alanında yumuşak gücün mevcudiyeti, muharebenin seyrine etki edebilecek önemli faktörlerden birisidir. Yumuşak güç, düzenli muharebelere göre çok bileşenli muharebelere daha fazla önem kazanmaktadır. (Gray, 2011: 1-52). Askeri gücün politik maksatlı kullanımına General Sir Rupert Smith, Gücün Kullanımı (The Utility of Force, 2005) isimli kitabında yer vererek bu şekilde güç kullanımının hassasiyetler içerdiğini ifade etmiştir. Smith'e

göre, askeri güç basit bir nicelik veya nitelik değil, asimetrik yönüyle farklı boyutları olan karmaşık bir yapıdır. Askeri gücün kullanımında siyasi kararlılığın nicelik ve nitelikten daha önemli olduğunu ifade eden Smith, savaşın politik, yasal, sosyo-kültürel ve askeri boyutlarının birleşimi ile kazanılabileceğine dikkat çekmiştir (Gray, 2011: 1-52). Askeri gücün yumuşak güç olarak etkisi, daha fazla güven ve anlayış oluşturulmasında yardımcı olur. Yumuşak güç için yapılan yatırımlar, uzun vadede istenilen etkiyi yaratabilir. Bu yüzden yakın askeri ilişkiler, bazen siyasi ve bürokratik ilişkilerden daha etkili olabilir (www.thestatesman.com).

Sert güç, her ne kadar askeri araçlarla ilişkilendirilse de insani yardım, zayıf bir ordunun eğitilmesi, güçlendirilmesi vb. görevler ile yumuşak güç olarak kullanılabilir (Mariano ve O'Brien, 2009: 1-9). Bu görevler ile stratejik seviyede kurumlar tarafından ve operatif seviyede bireyler tarafından etki yaratılabilir (Atkinson, 2014: 1-25). Yumuşak güç sadece resmi yetkililer veya kurumsal aktörler tarafından oluşturulmaz. Yurt dışında temsil görevi yürüten bireylerin ülkenin yumuşak gücüne etkisi bulunmaktadır (www.realclearworld.com). Dolayısıyla gerek yurt içinde gerek yurt dışında yabancılarla iletişim kurulan tüm ortamlarda bulunan her bireyin tavır ve davranışları önemlidir. Dolayısıyla temsil yeteneği üst seviyede olan uygun personelin seçimi ve bu personele yeterli eğitim verilmesi başarının kriterlerinden birisidir. Alexander L. Vuving (2009:12) de bireysel davranışlardan kaynaklanan etkinin haricinde özellikle insani yardımların ülkenin imajına önemli katkı sağladığını ifade etmiştir. Askeri gücün yumuşak güç aracı olarak kullanılması kapsamında yabancı bir orduya askeri malzeme ve teknoloji satışı, yabancı bir ordunun ekonomik olarak desteklenmesi ve askeri eğitim üç önemli araçtır ve bu araçlar, stratejik, operatif ve taktik ortaklıklara zemin hazırlar (Mariano ve O'Brien, 2009: 1-9).

Markos Kounalakis ve Andras Simonyi “sert-yumuşak güç” kavramına vurgu yapanlar arasında yer almaktadır. Kounalakis ve Simonyi'ye göre askerî gücün barışı koruma veya insani müdahale gibi “yumuşak” amaçlar için kullanılmasıyla “sert-yumuşak güç” ve “yumuşak-sert güç”le karşılaştırılır(www.uscpublicdiplomacy.org).

Ordular arasında, geniş çerçevede personel değişimi, müşterek eğitim ve yardımlaşma programları yürütülmektedir. Ordular arası etkileşimi, sadece askeri iletişim olarak düşünmek hata olur. Bu etkileşimler, aynı zamanda sosyal ve kültürel paylaşımları da beraberinde getirir. Eski ABD Savunma Bakanı William Perry (www.belfercenter.org), bu türden askeri-askeri temasların yabancı askeri personeli etkilemek suretiyle “önleyici savunmanın” bir yönünü oluşturduğunu ifade etmiştir.

Ayrıca, bu temaslar sayesinde diplomatik yollar ile çözülemeyen bazı konular, bu şekilde çözüme kavuşturulabilmektedir.

Askeri psikolojik harekâtlar da askeri gücün yumuşak güç olarak kullanılmasına ve yabancı davranışları etkileyerek doğrudan askeri araçları ortadan kaldırma seçeneğine örnek verilebilir. Mesela, Körfez Savaşı'nda ABD Savunma Bakanlığı Pentagon, "habercilerin silahlandırılması" tabiri ile psikolojik harekâtı etkin olarak kullanmıştır (www.belfercenter.org).

Silahlı kuvvetler, devletlerin iç ve dış politikalarında en önemli stratejik araçlarından birisidir. Akıllı bir dış politika ile askeri güç, "sopa" niteliğinden çok daha fazlası olarak kullanılabilir.

Özellikle günümüzde sert gücün yumuşak güç gibi etki yaratmasının temel nedenleri (www.news.harvard.edu) arasında;

- medyanın günümüzün en önemli silahları arasında yer alması ve askeri güce yumuşak güç olarak da yer vermesi,
- sert güç unsurlarının uluslararası platformlarda rolünün genişlemesi,
- bilgi teknolojisinin ilerlemiş olması ve toplumlararası etkileşimin artması yer almaktadır.

Sert gücün, yumuşak güç olarak kullanılmasının çok önemli bir koşulu vardır: meşruiyet (Doğan, 2016: 70). Yani, görev yapılan ülkede bulunmanın bir meşruiyeti olmalıdır. Aksi takdirde, işgalci vb. nitelendirmeler yapılabilir. Meşruiyet ise yasal düzenlemelerin yanı sıra halk temelinde de rıza gerektirir. Afganistan, Kosova gibi yerlerde Türk askerine yaklaşımın pozitif açıdan farklı olmasının temel sebebi budur.

Günümüzün çok boyutlu muharebe sahasında sert gücün yumuşak güç olarak etkisini iki boyutta (Gray, 2011: 1-53) düşünebiliriz:

- Sert gücün askeri platformlarda yumuşak güç olarak etkisi
- Sivil-Asker işbirliği kapsamında yumuşak güç olarak etkisi

Sert gücün askeri platformlarda yumuşak güç olarak etkisi

Askeri gücün de yumuşak güç gibi subliminal veya açık bir şekilde algı yaratması mümkündür. Bunun için çeşitli yollar mevcuttur:

- Uluslararası Askeri Ortaklıklar
- Müşterek Tatbikat/Eğitimler
- Törenler

- Uluslararası Sempozyum/Toplantı/Kurslar

Uluslararası Askeri Ortaklıklar

Her alanda uluslararası işbirliğinin arttığı bir çağda küreselleşen tehditler karşısında askeri ortaklıkların yayılması kaçınılmaz olmuştur. Bu ittifaklar, bir millet veya grup hakkında genel bir kanı oluşması için elverişli ortamlardır. Bir ordunun disiplin, cesaret, tecrübe, bilgi vb. açılardan değerlendirilmesinin yanında milletin de ahlak, karakter, çalışkanlık vb. alanlarda değerlendirilmesine imkân tanır.

Brüksel Antlaşması'nın tarafları olan on Batı Avrupa ülkesi (Belçika, Danimarka, Fransa, İzlanda, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Norveç, Portekiz, İngiltere) ile ABD ve Kanada arasında 4 Nisan 1949'da imzalanan Kuzey Atlantik Antlaşması ile kurulmuştur. Türkiye, NATO'ya 1952 yılında üye olmuştur (<http://www.mfa.gov.tr>). NATO, sivil olağanüstü operasyonlardan kriz yönetimi operasyonlarına geniş bir yelpazede aktif bir rol almaktadır. Güncel olarak 29 üyesi bulunmaktadır (www.nato.int). Bu 29 üye devletin yönetici ve askerleri, toplantı, tatbikat, eğitim vb. platformlarda birlikte görev almaktadırlar. Bu ortamlar, milletin ve ordunun temsili için önemli platformlardır. İyi bir imaj yaratılması çok önemlidir çünkü yaratılan imaj o alanla sınırlı değildir. Kalpleri kazanmış bir ordu, politikada kolaylık sağlar. Kosova, Bosna, Afganistan, Pakistan ve Kıbrıs, tarihsel süreçte Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından bu duruma örnek olarak gösterilebilecek bölgelerdir.

NATO, en kapsamlı ve bilinen askeri organizasyon olmakla birlikte tek değildir. Son dönemde en popüler oluşumlardan birisi de DAES'e karşı oluşturulan ve 73 ülkenin üye olduğu koalisyonudur. Bu iki örneğe ilave olarak (www.stratejikortak.com);

- Belarus, Ermenistan, Kazakistan, Kırgızistan, Rusya ve Tacikistan tarafından kurulan Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü,
- ABD ile birlikte 19 Güney Amerika ülkesi tarafından 1947 yılında kurulan RİO PAKTI,
- Suudi Arabistan, Katar, BAE, Umman, Yemen ve Bahreyn tarafından kurulan Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi askeri organizasyonların diğer örnekleridir.

Müşterek Tatbikat/Eğitimler

Müşterek tatbikat ve eğitimler, askeri güçlerin imkân ve kabiliyetlerini sergiledikleri ortamlardır. Ülkeler, ordularını güçlü

göstermek suretiyle gücün temel prensiplerinden “ikna etme” için altyapı oluşturabilirler. Askeri eğitimler ile yabancı ülke subaylarına savunma ve güvenlik konularında kalıcı bir bakış açısı kazandırılır. Bunun maksadı, mevcut ve geleceğin liderlerine analitik yetenek kazandırarak onları operasyonel ve stratejik rollerini oynayabilmek için yeterli olgunluğa ulaşmalarını sağlamaktır. Bu sayede, geleceğin uluslararası liderleriyle bir bağlantı kurulmuş olur. Bu eğitimler ile eğitim veren ülkeye, onun kültür ve değerlerine sempati oluşması sağlanır.

Ülkeler, kendinden küçük ülkelere çeşitli alanlarda askeri eğitim vererek rol model olurlar. Bir ülkenin rol model olması, gücünün bir göstergesidir. Güçlü ordular, rol model görevi üstlenerek etki alanı oluşturabilirler. Bu durumun günümüzde çok yaygın olduğunu söylemek mümkündür. Türk toplulukları içerisinde zaten rol model olan Türk Silahlı Kuvvetleri'nin yakın zamanda Somali ve Katar'da üs bölgesi açmasıyla gelişme gösterdiğini söylemek mümkündür. Bu gelişmeler Türk, Somali ve Katar basınında olumlu yer bulmuştur. Eğitim maksadıyla gittiği bu ülkelerde Türkiye'nin gücü hissedilmektedir. Burada önemli olan nokta, yapılan faaliyetlerin medyada reklamının yapılabilmesidir. Çünkü etki yaratacak esas olgu, reklamın nasıl yapıldığıyla ilgilidir.

Türkiye, sadece 2016 yılında 18 adet uluslararası tatbikata katılım sağlamıştır. Bu tatbikatlar; NATO tatbikatları, NATO/ Barış İçin Ortaklık (BİO) Tatbikatları, özel tatbikatlar (ikili-üçlü), davet tatbikatları ve geçiş tatbikatlarıdır (www.tsk.tr). 2017 yılı içinde benzer bir tablo söz konusudur. Uluslararası alanda Türkiye'nin dâhil olduğu askerî eğitim iş birliği faaliyetleri ise aşağıda belirtilen konuları kapsamaktadır (www.tsk.tr):

- Askerî ziyaretler,
- Tatbikatlara gözlemci gönderilmesi,
- Askeri okullarda verilen eğitimler,
- Kısa süreli kurslar,
- Görev başı eğitimi,
- Aile/Birlik/Personel Mübadelesi,
- Askerî tarih ve müzecilik alanında eğitim ve iş birliği.

Silahlı kuvvetlerin müşterek eğitim faaliyetleri arasında askeri öğrencilerin başka bir ülke harp okuluna gönderilmesi bulunmaktadır. Örneğin; 20 dost ülkenin askeri öğrencileri Kara Harp Okulu'nda Harbiyeliler ile birlikte 4 yıl boyunca eğitim ve öğretim görmektedir. Bu süreç içerisinde bu öğrenciler ikili ilişkilerin güçlenmesinde önemli katkılar

sağlamaktadır (www.kho.edu.tr). Türkiye’de 57 dost ülkeden yaklaşık 32 bin misafir askeri personele eğitim/kurs verilmiş ve verilmeye devam etmektedir (www.tsk.tr).

Törenler

Askeri törenler, silahlı kuvvetlerin gücünün ulusal ve uluslararası çapta gösterilmesinin bir yoludur. Resmi günlerde icra edilmekle birlikte tehdit ve kriz zamanlarında törenlerin sayısı artış gösterebilir. Bu törenlerin amacı kuvvet gösterisi ile dostta güven, düşmana korku vermektir.

Uluslararası Sempozyum/Toplantı/Kurslar

Bilgi ve tecrübe alışverişi, çağın en büyük gerekliliklerinden birisidir. Uluslararası işbirliği ile toplumların daha kısa sürede daha uzun mesafe yol alması mümkündür. Uluslararası Sempozyum, toplantı ve kurslar ile fikir ve tecrübe paylaşımı yapılır. Askeri alanlarda icra edilen bu faaliyetlerde esas maksadın dışında bir maksat da karşı ülkeleri istediğin yöne çekebilmektir. Bunun temel şartı ise güçlü olduğunu karşındakine inandırabilmektir. Bu imajı yaratabilmek, psikolojik üstünlüğü ele geçirmek anlamına gelmektedir. Psikolojik üstünlük ise ikna etmenin bir parçasıdır.

Sivil-Asker işbirliği kapsamında yumuşak güç olarak etkisi

Silahlı kuvvetlerin sadece çatışma fonksiyonu yoktur. Silahlı kuvvetlerin sivil faaliyet olarak değerlendirilebilecek çatışma harici fonksiyonları veya hükümet dışı sivil aktörler ile icra edilen faaliyetlerin silahlı kuvvetler ile birlikte yürütülmesi “sivil asker işbirliği olarak tanımlanmaktadır. NATO dokümanlarında ise sivil asker işbirliği, “*NATO komutanı ile sivil, ulusal ve yerel otoritelere ilaveten, uluslararası, ulusal ve hükümet dışı organizasyonlar ve kurumlar arasında, vazifeyi desteklemek maksadıyla yapılan koordinasyon ve işbirliği*” olarak tanımlanmıştır (Türkeş, 2007: 100-101).

Sivil-Asker İşbirliği, soğuk savaşın ardından yeni konseptle birlikte sivil-asker işbirliği olmadan istenilen sonucun alınamayacağını anlaşılmasıyla doğmuş ve popülerite kazanmıştır. İlk olarak Amerika, ardından NATO ve Avrupa Birliği tarafından uygulanmıştır. Körfez Savaşı’nda sivil-asker işbirliğinin zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Sivil asker işbirliği özellikle Balkanlar’da NATO müdahalesinin ardından gelişme göstermiştir. (Grigorov, 2017: 119-123).

Sivil-Asker İşbirliği; Sivil Olağanüstü Hal Planlaması, İnsani Yardım Gerektiren Acil Durumlarda Askeri Yardım ve Dost Ülke Desteği görevlerini kapsamaktadır (Türkeş, 2007: 104-105). Sivil-Asker İşbirliği kapsamında aldığı görevlerde sert güç unsurlarının, görev aldığı veya çeşitli

şekillerde iletişime geçtiği siviller ile medya vasıtasıyla ulaştığı farklı topluluklarda olumlu etki yaratması hedeflenmektedir.

Çatışma ortamının en önemli mağduru sivil vatandaşlardır. Bunun en yakın örneği Suriye'dir. Birleşmiş Milletler raporuna (Eylül 2017) göre büyük bir çoğunluğu Türkiye'de bulunan beş milyonu aşkın göçmen Suriyeli vardır. Suriye bunun en dikkat çekici örneği olmakla birlikte Heidelberg Uluslararası Çatışma Araştırmaları Enstitüsü'nün araştırmaları dünya genelinde 18 savaş ve 400'ün üzerinde kriz durumu olduğunu, bunların 226'sında şiddet kullanıldığını göstermektedir (www.dw.com). Çatışma ortamında sivillerin mağduriyetinin engellenmesi içinse sivil-asker işbirliği zorunludur. Sivil-Asker İşbirliği (SAİ) uygulamalarına, çatışma bölgelerinde sivillerin olumsuz koşullardan etkilenmesinin önüne geçmek amacıyla çatışma ortamının küreselleşmesiyle önem verilmeye başlanmıştır.

Soğuk savaşın ardından sivil-asker işbirliğine verilebilecek en dikkat çekici örneklerden birisi Kosova'dır. NATO Kosova Gücü (KFOR) kapsamındaki SAİ uygulamalarının tanımlanan üç temel maksadı arasında "askerî kuvvete destek sağlama" da vardır (www.nato.int). Bu ortam, sert gücün yumuşak güç etkisi yaratması için ideal koşulları bulundurur. Arzu edilen etki, hem bir amaç hem de doğal bir sonuçtur.

Sivil-asker işbirliği kapsamında verilebilecek bir diğer örnek ise Afganistan'dır (www.tsk.tr). Hükümet dışı kuruluşlarla ve gönüllü organizasyonlarla SAİ personelinin yerel ve kültürel değerleri dikkate alan çalışmaları, yumuşak güç hedeflerine kolaylık sağlamaktadır.

Bosna Hersek de sivil-asker işbirliğinin etkin olduğu ülkelerden birisi olmuştur.

Türk Silahlı Kuvvetleri Tarafından Katkı Sağlanan Uluslararası Harekâtlar

Türkiye, 1950 yılında katıldığı Kore Savaşı'ndan itibaren barışın korunmasına yönelik uluslararası harekâtlara katılmaktadır. Türkiye'nin o tarihten günümüze kadar katılmış olduğu uluslararası harekâtlar (www.tsk.tr) şunlardır:

- 02 Ocak 1993-22 Şubat 1994 tarihleri arasında BM Somali İnsani Yardım ve Barışı Koruma Harekâtı,
- Bosna-Hersek sorununun çözümü için 04 Ağustos 1993-31 Aralık 1995 tarihleri arasında BM Bosna-Hersek Koruma Gücü ve 2004

yılında Avrupa Birliği Gücü'ne devredilen NATO Uygulama/İstikrar Kuvveti,

- Eski Yugoslavya Federal Cumhuriyeti'ne karşı Adriyatik'te Akdeniz Daimî Deniz Gücü tarafından 13 Temmuz 1992 - 02 Ekim 1996 tarihleri arasında icra edilen Sharp Guard Harekâtı,
- Bosna-Hersek'te icra edilen görev için hava desteğini sağlamak amacıyla icra edilen "Deny Flight"/"Deliberate Forge"/"Joint Guardian" Harekâtı,
- Arnavutluk'ta "ALBA" Harekâtı,
- Makedonya'da "Essential Harvest", "Amber Fox", "Allied Harmony", "Concordia" ve "Proxima" Harekâtları,
- Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nde 30 Temmuz-30 Kasım 2006 tarihleri arasında BM Kongo Demokratik Cumhuriyeti Misyonu,
- 25 Nisan 2005 ve 27 Temmuz 2010 tarihleri arasında BM Sudan Misyonu (UN Mission in Sudan - UNMIS),
- 2004-2011 yılları arasında Türkiye'nin NATO kapsamında Irak'a Eğitim Desteği,
- Libya'da yaşanan iç karışıklıkların ardından 29 Mart-31 Ekim 2011 tarihleri arasında NATO Birleşik Koruyucu Harekâtı,
- Afrika Birliğine eğitim ve ulaştırma desteği sağlamak amacıyla Haziran 2005-Aralık 2007 tarihleri arasında BM-Afrika Birliği Darfur Misyonu,
- Somali açıkları ve Aden Körfezi'nde Ekim-Aralık 2008 tarihleri arasında NATO Okyanus Kalkanı Harekâtı,
- 2012-2015 yılları arasında BM Afganistan Yardım Misyonu,
- 11 Eylül 2001 saldırılarını müteakip, terörizme karşı icra edilen Etkin Çaba Harekâtı.

Şu an, Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından hâlen Bosna-Hersek, Kosova, Afganistan, Lübnan ile Somali karasuları ve açıklarında icra edilen barışı destekleme harekâtlarına (www.tsk.tr) katkı sağlanmaktadır:

- Bosna-Hersek'te barış gücü olarak AB ALTHEA Harekâtı,
- Kosova'da güvenliğin tesisi ve sürdürülmesi amacıyla NATO Kosova Gücü,
- 2011 yılından itibaren BM Kosova Misyonu,

- Türkiye'nin Afganistan Uluslararası Güvenlik Yardım Kuvveti ve Kararlı Destek Misyonu,
- Lübnan'da barışın tesisi ve idamesi maksadıyla BM Lübnan Geçici Kuvveti,
- 2015 yılından itibaren BM Somali Yardım Misyonu,
- Korsanlık/deniz haydutluğu ve silahlı soygun eylemleriyle mücadele maksadıyla Birleşik Görev Kuvveti 151,
- Deniz güvenliği harekâtları kapsamında Deniz Muhafızı Harekâtı,
- İstikrar ve güvenliğin sağlanması ile muhtemel krizlerin önlenmesi maksadıyla Savunma Kapasitesi İnşası Girişimi,
- NATO Erken İkaz ve Kontrol Kuvvetine Konya İleri Üs Desteği.

Görüldüğü gibi geçmişten günümüze Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından birçok uluslararası platformda misyon ve harekâtların bir parçası olmuş ve olmaya devam etmektedir. Dolayısıyla, Türk Silahlı Kuvvetleri, aynı zamanda yumuşak güç unsuru olarak da görev yapmaktadır. Önemli olan nokta ise bu gücün farkında olmak ve stratejik, taktik, operatif seviyede doğru kullanabilmektir. Bu ise, yumuşak gücün önemini anlamakla mümkün olur.

Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından söz konusu görevlerin bir parçası olarak aşağıda belirtilen vazifeler (www.tsk.tr) icra edilmektedir;

- Türkçe kursları düzenlenerek Türkçe'nin yaygınlaştırılması ve Türk kültürünün tanıtılması,
- Okullara veya hastanelere inşa veya onarımında destek verilmesi,
- Özellikle Müslüman nüfusun bulunduğu bölgelerde Ramazan ayında ihtiyaç sahibi ailelere yardım paketleri dağıtılması,
- Sosyal etkinliklere katılım sağlanması,
- Eğitim ve danışmanlık görevleri ile TSK'nın reklamının yapılarak saygınlık kazandırılması,
- Kalkınma için uygun ortamı oluşturulması,
- İstihkâm ve lojistik destek sağlanması.

Örnek olarak gösterilebilecek en güncel harekâtlardan birisi de Afrin'de gerçekleştirilen Zeytin Dalı Harekâtı'dır. Sivil zayıatın önlenmesi için çok hassas davranılan bu harekâtın sonunda Türkiye tarafından bölgeye götürülen insani yardımlar ve Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin bölge

halkına gösterdiği olumlu davranışlar ve sivil-asker işbirliği çerçevesinde icra edilen faaliyetler Türkiye'nin imajı açısından büyük öneme sahiptir. Harekâtın önemli bir bölümünü bilgi harekâtı oluşturmasının temel nedeni, günümüz operasyonlarında yumuşak gücün öneminin farkına varılmış olmasıdır. Türkiye'nin karşısındaki güçler de bu durumun farkında olarak elindeki medya araçları ile gerçekleri çarpıtmak için büyük çaba göstermiştir. Zeytin Dalı Harekâtı'nın bu anlamda en başarılı hareketlerden birisi olduğu söylenebilir. İlerleyen zamanlarda da sahadaki uygulayıcıların bu bilinçle bireysel hatalara mahal vermeden görevlerine devam etmeleri önem taşımaktadır. Sosyal medyanın önemli bir araç olduğu günümüzde bireysel hatalar, toplumsal yargılara dönüşebilmektedir. Medya savaşlarının hız kazandığı günümüzde askeri gücün yumuşak güç olarak etki sağlaması ancak stratejik seviyede iyi planlama ve operatif seviyede mükemmeliyetçilik ile mümkün olur.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Sert güç araçlarının kullanıldığı klasik muharebelerin yaşattığı ağır zayıfların ardından yumuşak güç ve akıllı güç kavramları uluslararası ilişkiler disiplininde önem ve geçerlilik kazanmıştır. Başta süper güç devletler olmak üzere tüm devletler, sert güç araçlarını kullanmadan güçlü olma yollarını bulma arayışına girmişlerdir. Fakat bu durum sert güç araçlarının popüleritesini kaybetmesine neden olacak bir gelişme olmamıştır. Küreselleşen tehdit karşısında silahlı kuvvetlerin küreselleşmesi ve Soğuk Savaş'ın ardından sivil-asker işbirliğinin önem kazanması 20'nci yüzyılın önemli gelişmeleri arasında yerini almıştır. Günümüzde sert güç unsurları, kendi milli sınırları dışarısında da mesafeyi engel olarak tanımadan müşterek görevler almaktadır. Bu ortam içerisinde bireysel ve kurumsal olarak temsil görevi de üstlenilmektedir. Temsil görevinin yerine getiriliş şekli, yumuşak güç açısından önem taşımaktadır. Çünkü bu ortamlar, uzun sürede diğer ülkeleri ikna edebilecek yargıların oluşmasına katkı sağlayabilmektedir.

Yeni gelişmeler ve özellikle sivil-asker işbirliği ile silahlı kuvvetler arasındaki etkileşimin artmasıyla birlikte sert güç aracı olarak silahlı kuvvetlerin yumuşak güç etkisi gözlemlenmeye başlamıştır. Uluslararası askeri ortaklıklar, müşterek tatbikat/eğitimler, törenler ve uluslararası sempozyum/toplantı/kurslar yeni gelişmelere zemin hazırlayıcı platformlar olmuştur. Bu platformlarda, diğer yumuşak güç araçları gibi "ikna etme" için sert gücün de bu maksatla kullanılabileceği tecrübe edilmiştir.

Savaş teknolojisi kadar, hatta ondan daha hızlı gelişim gösteren alanlardan birisi de bilgi teknolojisidir. Bilgi teknolojileri; küresel

gelişmeler, kamu diplomasisi ve ekonomik entegrasyon ile senkronize bir şekilde kullanılmalıdır. Bilginin üretilmesinden alıcıya ulaşmasına kadar tüm araçları kapsayan bilgi teknolojisi hem çağın yakalanmasında gereklilik hem de tehlikeli bir silahtır. Gelişmiş bilgi teknolojisine sahip olmayan ülkelerin yeterli yumuşak güç seviyesine ulaşabileceği düşünülemez. Özellikle medyanın tüm toplumlar üzerinde hızlı bir şekilde etki yaratabildiği günümüz koşullarında silahlı kuvvetlerin yumuşak güç etkisi yaratmasındaki en önemli araçlardan birisi medya ve sosyal ağlardır. Medyayı ve sosyal ağları etkin bir şekilde kullanabilen silahlı kuvvetler, caydırıcılığını ve diğer toplumlar üzerindeki etkisini arttırarak hedeflerine daha kolay ulaşabilirler. Bu durum, silahlı kuvvetlerin medya ile yakın ilişki içerisinde olma gerekliliğini doğurmaktadır. Bu ikili arasındaki "kazan-kazan" ilişkisi, ne kadar profesyonel ve küresel olursa o kadar etkileyici olur. Günümüzde profesyonel bir şekilde harbin bir parçası olarak icra edilen bilgi/algi operasyonlarında tek olmamakla birlikte medya en önemli araçtır. Bu yüzden taktik bilgi toplanmasından propagandaya çeşitli faaliyetleri kapsayan algı/bilgi operasyonları ve algı/bilgi operasyonları ile mücadele, hem muharebenin sonucuna hem de ülkenin yumuşak güç potansiyeline doğrudan etki etmektedir. Günümüzde yumuşak güç etkisi yaratabilen güvenlik güçlerinin de muharebe sahasında yumuşak güç hakkında donanımlı ve eylemleriyle misyonu destekleyen, iletişim yeteneği yüksek askerlerin yetiştirilmesi, geleceği yakalamak açısından önemlidir.

Kısacası silahlı kuvvetlerin, çatışma ortamı içinde veya dışında, diğer toplumlar üzerinde etki yaratmasını sağlayacak her türlü platform doğru yönetildiği takdirde yumuşak güç etkisi yaratması açısından bir fırsat niteliğindedir. Alan ve boyut olarak gittikçe genişleyen muharebe ortamında yumuşak gücün bilincinde süreci profesyonel olarak idare edebilecek yöneticiler ve kendini geliştirmiş silahlı kuvvetler personelinin mevcudiyeti önem taşımaktadır. Ayrıca kurumlar arasındaki koordinasyonun sağlanması ve bireyler tarafından benimsenen genel bir anlayış oluşturulması, başarının en temel kriterlerinden birisidir. Çünkü birkaç kurum ya da bazı kişilerin iyi olması yeterli değildir. Yumuşak gücün arzu edilen seviyeye ulaşması için başarı, topyekûn bilinçli olmaktan ve bilgiyi eyleme dönüştürebilmekten geçmektedir. Silahlı kuvvetlerin yumuşak güç etkisi yaratabilmesi, diğer hükümet dışı aktörler dâhil kurum ve vasıtalarla desteklenmesine bağlıdır. Güvenlik kuvvetlerinin ülkenin geleceğinin teminatı olduğu bilinci ile hareket edebilen bir toplum oluşturulmalıdır. Toplumun genel gelişmişlik seviyesi ile de orantılı olan bu konu, bilim, insan hakları, sanayi vb. alanlarda yeterliği sağlamayı gerektirir. Uzun vadeli planlama ile stratejik yaklaşımın, toplumsal bilinç ile birleştirilerek kurumsal bir harekete dönüştürülmesi ülkenin menfaatine olacaktır.

TABLO VE ŐEKİLLER

Tablo-1 : Yumuşak Gc Kaynakları, Araçları ve Hedef Alıcılar

Tablo-2 : Sert ve yumuşak gücün devletlerin hareket tarzları, kullandıkları birincil araçlar ve hükümet politikaları açılarından karşılaştırmaları

Tablo-3 : Noya'nın Sert ve Yumuşak Gc Ayrımı

KAYNAKÇA

- Armitage, Richard L. & NYE Joseph S., (2007), *A Smarter, More Secure America*, CSIS Commission On Smart Power, Center For Strategic & International Studies, 2007
- Atkinson, Carol (2014). *Military Soft Power*, Rowman & Littlefield Publishers, 978-1-4422-3128-3.
- Aydoğan, Bekir (2011), *Güç Kavramı ve Kamu Diplomasisi*, Ekopolitik Uluslararası İlişkiler Masası, rapor no. 11-02.
- Bond, Margaret S. (2007). *Hybrid War: A New Paradigm For Stability Operations In Failing States*, U.S. Army War College Report.
- Chong, Alan (2015). *Smart Power and Military Force: An Introduction*, 10 Şubat 2018 tarihinde <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01402390.2014.1002915> adresinden alınmıştır.
- Çavuş, Tuba (2012). *Dış Politikada Yumuşak Güç kavramı Ve Türkiye'nin Yumuşak Güç Kullanımı*, KSÜ İİBF Dergisi, Cilt:2, Sayı:2
- Dünyadaki Tüm Çatışmalar, Anlaşmazlıklar ve Sorunlar, (2018), 05 Nisan 2018 tarihinde <https://www.stratejikortak.com/2016/08/catismalar-anlasmazliklar-sorunlar.html> adresinden alınmıştır.
- DW Haber Sitesi, (2017), *Suriyeli mülteci sayısı 5 milyonu geçti*, 20 Nisan 2018 tarihinde <http://www.dw.com/tr/suriyeli-m%C3%BClteci-say%C4%B1s%C4%B1-5-milyonu-ge%C3%A7ti/a-38217370> adresinden alınmıştır.
- Geun, Lee (2009). *A theory of soft power and Korea's soft power strategy*, Korean Journal of Defense Analysis No. 2(2):205-218
- Gray, Colin S. (2011). *Hard Power and Soft Power: The Utility Of Military Force As An Instrument of Policy In The 21th Century*, Strategic Studies Institute, April 2011, ISBN 1-58487-486-4
- Grigorov, Grigor (2017). *Emergence And Development Of Civil-Military Cooperation*, International Conference Knowledge-Based Organization, Vol. XXIII, No 1
- Hoffman, Stanley, (1975), "Notes on the Elusiveness of Modern Power", *International Journal* 30, Spring
- Holguin, Jaime, (2003), *Soft Power and Hard Power* <https://www.cbsnews.com/news/soft-power-and-hard-power/> (Erişim tarihi: 02 Mart 2018)
- Holsti, K. J. (1964). *The Concept of Power in the Study of International Relations*, 7/4: 179-194.

- Kakar, Harsha (2017). Exploiting military soft power, 28 Nisan 2018 tarihinde <https://www.thestatesman.com/opinion/exploiting-military-soft-power-1486425108.html> adresinden alınmıştır.
- Kara Harp Okulu (2017). 14 Mart 2018 tarihinde http://www.kho.edu.tr/map/map_anasayfa.html adresinden alınmıştır.
- Keohane, Roberto ve Nye Joseph S. (2012). Power and Interdependence, International Organization, Vol. 41, No. 4 (Autumn, 1987)
- Kounalakis, M. ve Simonyi, A. (2011). The Hard Truth About Soft Power. Los Angeles: Figuera Press, 27 Mart 2018 tarihinde <http://uscpublicdiplomacy.org/publications/perspectives/CPDPerspectivesHardTruthAboutSoftPower.pdf> adresinden alınmıştır.
- Mariano, Stephen J.ve O'Brien, Charles B. (2009). US Army Africa: Smart FPower in Action, Small Wars Journal, 06 Mart 2018 tarihinde <http://smallwarsjournal.com/blog/journal/docs-temp/193-mariano.pdf?q=mag/docs-temp/193-mariano.pdf> adresinden alınmıştır.
- NATO Kosovo Force (2018). 03 Mayıs 2018 tarihinde <https://jfcnaples.nato.int/kfor/about-us/welcome-to-kfor> https://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_48818.htm adresinden alınmıştır.
- NATO Resmi Sitesi (2018), 03 Mayıs 2018 tarihinde <https://www.nato.int/nato-welcome/index.html#activities> adresinden alınmıştır.
- Nye, Joseph (2002). Why Military Power Is No Longer Enough, 20 Ağustos 2018 tarihinde <https://www.theguardian.com/world/2002/mar/31/1> adresinden alınmıştır.
- Nye, Joseph S. (Reviewed by G. John Ikenberry) (2004). Soft Power: The Means to Success in World Politics, 19 Şubat 2018 tarihinde <https://www.foreignaffairs.com/reviews/capsule-review/2004-05-01/soft-power-means-success-world-politics> adresinden alınmıştır.
- Nye, Joseph S., Jr. (2004). Soft Power: The Means to Success in World Politics, Chapter 4 - Wielding Soft Power, 09 Nisan 2018 tarihinde https://www.belfercenter.org/sites/default/files/legacy/files/joe_nye_wielding_soft_power.pdf adresinden alınmıştır.
- Nye, Joseph S. , Çeviren: R.İnan Aydın (2005). Yumuşak Güç, Elips Kitap,
- Nye, Joseph S. (2006). Think Again: Soft Power, 26 Şubat 2018 tarihinde <http://foreignpolicy.com/2006/02/23/think-again-soft-power/> adresinden alınmıştır.
- Nye, Joseph (2011). The Military and Soft Power 02 Nisan 2018 tarihinde https://www.huffingtonpost.com/joseph-nye/the-military-and-soft-pow_b_12117.html adresinden alınmıştır.

- Nye, Joseph S. (2013). *Hard, Soft, and Smart Power*, (Edited by Andrew F. Cooper, Jorge Heine, and Ramesh Thakur), *The Oxford Handbook of Modern Diplomacy*.
- Öztürk, Armağan (2013). *Machiavelli Düşüncesinde Cumhuriyetçi Özgürlük Ve Kurucu Lider İmgesi*, Ankara Üniversitesi, SBF Dergisi, Cilt 68, No. 2
- Pallaver, Matteo (2011). *Power and Its Forms: Hard, Soft, Smart*, The London School of Economics and Political Science
- Sancak, Kadir (2016). *Uluslararası İlişkilerde Güç Kavramı ve Yumuşak Güç*, Nobel Akademik Yayıncılık, 1. Basım
- Sandıklı, Atilla (2014), *Yumuşak Güç Savaşları*, 06 Mayıs 2018 tarihinde <http://www.bilgesam.org/Images/Dokumanlar/0-81-201409106guvenlik-11.pdf> adresinden alınmıştır.
- Sempa, Francis P., *Hans Morgenthau and the Balance of Power in Asia*, (2015). 12 Mayıs 2018 tarihinde <https://thediplomat.com/2015/05/hans-morgenthau-and-the-balance-of-power-in-asia/> adresinden alınmıştır.
- Shai, Nachman, *Media Plays Large Role In Shift From Hard To Soft Power*, 2014, 31 Ekim 2018 tarihinde <https://news.harvard.edu/gazette/story/newsplus/media-plays-large-role-in-shift-from-hard-to-soft-power-says-knesset-member-nachman-shai/> adresinden alınmıştır.
- Şener, Bülent, *Dış Politikada Yumuşak Güç Olgusu*, (2014), 20 Mayıs 2018 tarihinde <http://www.21yyte.org/tr/arastirma/politik-sosyal-kulturel-arastirmalar-merkezi/2014/02/10/7423/dis-politikada-yumusak-guc-olgusu> adresinden alınmıştır.
- Türk Silahlı Kuvvetleri Resmi Sitesi, 14 Mayıs 2018 tarihinde <http://www.tsk.tr/EgitimOgretimTatbikatlar/TatbikatveGosteriler>, <http://www.tsk.tr/Uluslararasıİliskiler/AskeriEgitimİsBirliği>, <http://www.tsk.tr/Uluslararasıİliskiler/BarisiDestekleme> adreslerinden alınmıştır.
- Türkeş, Kadir Tamer, *Günümüz Dünyası Savaşlarında Silahlı Kuvvetlerin Devlet Dışı Aktörlerle Ortak Kullanımı*, Yüksek Lisans Tezi, Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü, s.100-101
- Türkiye Cumhuriyeti Dış İşleri Bakanlığı resmi sitesi, *Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü – NATO*. 25 Mart 2018 tarihinde <http://www.mfa.gov.tr/nato-tarihce.tr.mfa> adresinden alınmıştır.
- Vuving, Alexander L. (2009). *How Soft Power Works*, Associate Professor, Asia-Pacific Center for Security Studies, American Political Science Association annual meeting, Toronto, September 3
- Wagner, Jan-Philipp (2014), *The Effectiveness of Soft & Hard Power in Contemporary International Relations*. 01 Haziran 2018 tarihinde

<http://www.e-ir.info/2014/05/14/the-effectiveness-of-soft-hard-power-in-contemporary-international-relations/> adresinden alınmıştır.

Winning Without Conflict (2010). 25 Mayıs 2018 tarihinde <http://www.scienceofstrategy.org/main/content/winning-without-conflict> adresinden alınmıştır.

Wu, Irene, (2018), We All Contribute to a Nation's Soft Power, 10 Mayıs 2018 tarihinde https://www.realclearworld.com/articles/2018/02/08/we_all_contribute_to_a_nations_soft_power_112703.html adresinden alınmıştır.

EXTENDED SUMMARY

EFFECTS OF HARD POWER FUNCTIONS AS A SOFT POWER INSTRUMENT

Wars and conflicts has been increasing all around the world since the beginning of 20th Century and they continue to be happen with different forms. Heavy results of hard power implementations, even to winner side, have pushed them search alternative ways prior to hard power. It is undersood that hard problems can be solved with soft solutions. In this context, “soft power” concept has been developed by Joseph Nye; it is described as the ability to attract and co-opt rather than by coercion (hard power) as a means of persuasion. But this concept doesn’t mean that hard power has lost its importance. We now in an era of smart power, which both hard power and soft power are used in a controlled and balanced way to achieve aims in foreign policy. Leadership style morphs into soft power style from hard power style day to day.

There are some differences between hard power and soft power in terms of course of action, tools in implementation, time, the policy followed, situation before and after power implementation. Soft power is based on persuasion while hard power is based on coercion. Level and effect of hard power can be adjustable while it is not possible in soft power. But this doesn’t mean they aren’t the substitutes of each other. They can be used in concurrently, complementary or coordination-based ways. Soft power is a preventive defense approach to protect national interests. Indispensable criteria for success is to set realistic strategies. They should be implemented by dedicated strategies and advanced coordination between institutions should be provided. Utility of hard/soft/smart power depends on interior and exterior factors and varies with situation.

Joseph Nye stated that Hybrid wars era, which we are today in, requires multi-dimensional fight. Actors in fight should be well-coordinated. Military, as an important actor, can be used as both hard power instrument and soft power instrument as also founder of soft power.

It has been experienced that militaries can contribute to country diplomacy inside their country borders or far away from its borders. Additionally to its military gains, multi national military atmospheres especially like NATO indirectly contribute to soft power of country. Militaries can be used as a soft power means in both military atmospheres and sivil military cooperation. Effects of multinational military athmospheres are not only military. Militaries are complex structures with multi dimensions. Militaries and military athmospheres can be used as a soft power means in a broad perspective from international training/exercise to military ceremonies, from humanitarian assistance activities to civilian military cooperation. Platforms which militaries can be used as a soft power means are:

- International Military Cooperations : International military cooperations are important as much as diplomatic relations because it is a way of communication in foreign affairs.
- Joint Exercises and Trainings : These athmospheres facilitate to be believed that you are powerful. This makes you attractive and persuasive.
- Ceremonies : Ceremony is a way of force show. It provides trust for allies and fear for enemies.
- International Symposium, Meeting and Courses : They provide opportunity to discuss ideas and convey perspectives.
- Activities under concept of civilian military operation: Today, as we see especially in Syria and many other places, civilians are major actors which are directly effected from war. Civilian military operations are indispensable to provide stabilization in future and contributes to soft power of country indirectly. A powerful army is a war of attraction and persuasion.

Turkish Armed Forces attracts attention with its active approach by being a part of many multinational organizations/cooperations, participating in joint exercises, trainings, international meetings and executing humanitarian assistance. Turkey participated in 14 global peace support organizations since 1950 and still continues to support 11 peace support

organizations today. Turkey also participates in several multinational military cooperations, organizations and platforms.

Qualified and conscious military staff are required to use military as a soft power instrument. Information technology advances and dimension of wars expand day by day. Also, technology is now an important part of war. Hybrid wars which conventional war, unconventional war and cyber war tactics are used concurrently have a rising trend. As a part of hybrid war, media has a significant role today. Information technology provides a data to be received by millions of people in a second all around the world. So, strategic plans should be combined with trained personnel at tactical level. Due to possibility of mischaracterization of soft power, every actor at each level should fulfill their responsibilities. A strong, well-equipped armed forces which can apply soft power tactics is a bulwark of country.